

TERVETULO AITIKIRKKOON JA UNIKUMMULLE

SUKUNNE ON KUULIAISESTI JA KIITTÄEN TÄYTTÄNYT HERRAMME KÄSKYN: LISÄÄNTYKÄÄ JA TÄYTTÄKÄÄ MAA! YMMÄRTÄÄKSENI SUKU-SEURAAANNE KUULUU N 12.000 JÄSENTÄ. ON TÄRKEÄÄ ETTÄ KOKOONNUTTE SUKUNNE JUURILLE, PAIKKAAN, JOKA ON OLLUT YLI 750v.PYSTYSSÄ... ja SAMA TYÖNANTAJA! EI TAIDA OLLA SUOMESSA TOISTA YHTÄ VARMAA FIRMAA!

SUKUNNE TARINA ON SELVIYTYMISTARINA ..TURUN KAUPUNKI ON PALANUT 31 KERTAA, TÄMÄ KIRKKO 20 KERTAA JA 6 SOTAA ON TÄTÄ VAURIOITTANUT JA TÄSSÄ ME NYT OLEMME.

KAUPUNKI ON MYÖS MUISTANUT SUKUANNE: PIKISAARESTA LÖYTYY PETER THORWÖSTINTIE, ÄSKETTÄIN ON HERTTUAKULMAAN NIMETTY ELIN SÅGERINTIE...LÖYTYY MYÖSKIN SAVONKATU..TOISTAISEKSI ILMAN ETUNIMEÄ JUHO..KATSOTAAN 50v KULUTTUA!

SUKUANNE SAAPUI JO SIIS 1500-LUVULLA JUHANA HERTTUAN HOVIN INNOITTAMANA: PLAGMAN-SUKUA SAKSASTA JA HOLLANTILAINEN THORWÖSTIN SUKUKIN SAAPUI LYBEKIN KAUTTA. SÅGERIN SUKUNIMIKIN OLI ALUKSI SAGER! KUITENKIN TUONA REFORMAATION KAUTENA KIRKOSSAKIN OLI 10 TULIPALOA..PAHIMMAT 1546, 1576 JA-77.LISÄKSI RUTTO-EPIDEMIOITA, RYÖSTÖJÄ.

NS.SUURVALTA-AIKANA 1600-LUVULLA , TURKU OLI SUUR-RUOTSIN AINOA KAUPUNKI, JOSSA OLI PIISPANISTUIN, HOVIOIKEUS JA AKATEMIA. SE HOUKUTTELI TURKUUN VÄESTÖÄ JA MAHDOLLISTI UUSIEN YHTEISKUNTALUOKKIEN SYNTYMISEN.

KIRKKO OLI JO 550v SITTEEN NÄIN SUURI JA LISÄKSI "LINNOITUS" YMPÄRYSMUURILLA JA 5:LLÄ TORNILLA VARUSTETTU..MUURI MUODOSTUI RAKENNUKSISTA..KATEDRAALIKOULU, PIISPANTALO, AKATEMIA JNE.. PIISPA KONRAD BITZIN AIKANA OLI KIRKKOON SYNTYNYT MM.PORMESTARIN KUORI..KOSKAPA KAUPUNGIN RAATIMIEHET JA PORMESTARI KERÄSIVÄT JA LAHJOITTIVAT RAHAA SEN RAKENTAMISEEN..LUONTEVASTI SIITÄ TULIKIN MM PORMESTARIEN JA RAATIMIESTEN HAUTAPAIKKA..KATOLISET , KESKIAIKAISET HAUTAKIVET OVAT NYT SEINILLE NOSTETTU...MM PIISPA BITZIN HAUTAKIVI. TÄMÄ RENESSASSI-PIISPA PUKEUTUI ITSE HAARNISKAAN JA PUOLUSTI KIRKKOA, MUTTA TOI MYÖS 1 KIRJAN SUOMELLE: MISSALE ABOENSE.

KAPPELISSA ON SIIS HAUDAT PLAGMANILLE..RAATIMIES HANS PLAGMAN JA LEIPURI DANIEL PLAGMAN..VIERESSÄ SCHÄFERIN HAUTAKIVI, JOKA LIITTYY AVIOLIITTOJEN KAUTTA SUKUUNNE. MUISTETTAKOON MYÖS

ETTÄ YKSI HAARA PLAGMANEJA AATELOITIIN EHNROT..JOTEN KENRAALI EHNROT KUULUU SUKUUNNE.SAMALLA HETKELLÄ KUN KENRAALI SIUNATTIIN HELSINGISSÄ..LASKIMME SEPPELEEN MYÖS TÄÄLLÄ.

KUN SIIRRYMME ETELÄISESTÄ PORMESTARIN KAPPELISTA KOHTI NYKYISTÄ PÄÄ-ALTTARIA..SIVUUTAMME NS. RISTI-KAPPELIN, JONKA ENSIMMÄISTÄ.. PYHÄN KATARIINAN ALTTARIA.. RAKENSI 1390-LUVULLA PIISPA JOHANNES WESFALEN..SAADEN HAUDAN KAPPELIN ETEEN..SAMAAN AIKAAN KUN MAFIA.. VITAALIVELJET, RYÖSTIVÄT KIRKON..1600-LUVULLA KAPPELI OLI JO TOTAALINEN HAUTAKAPPELI, JONKA 600 v VANHAT PYHIMYSKUVAT ON SAATU KUITENKIN ESILLE..KAPPELLIIN ON HAUDATTU MM. v. 1667 JOHAN SÅGERIN ÄITI..1675 POIKA JA 1684 RAATIMIES JOHAN SÅGERIN SETÄ, SEKÄ PETER THORWÖSTIN LESKI...MUTTA HAUTAPAIKAT OVAT TUNNISTAMATTOMIA, JOTEN NIITÄ EI OLE VISUAALISESTI MERKITYY.

SEURAAVAKSI SIIRRYMMEKIN KAIKKIEN PYHIEN KAPPELIIN ELI KIRKON 1649 NIMETTYYN PÄÄKUORIIN..JO 1640, KUN KREIVI BRAHE PERUSTI AKATEMIAN TURKUUN..TULI KIRKKOON KUNINKAANTUOLIT KESKIAIKAISEN PÄÄ-ALTTARIN KOHDALLE JA EDELLYTTI NÄIN PÄÄ-ALTTARIN SIIRRON. WITTFOTHEN MAHTISUKU TEKI HUOMATTAVIA LAHJOITUKSIA .. ALTTARITÄULU, KASTEMALJAN YM..JOTEN LUONTEVASTI HEIDÄ HAUTOJAA ON N 90 LATTIAN ALLA..MUTTA MYÖS PORMESTARI PETER PLAGMANIN HAUTA..JONKA KIVI ON JÄÄNYT NYKYISEN ALTTARIKAITTEEN ALLE..MYÖSKIN SUKULAISILLANNE, SCHÄFEREILLÄ ON SIELLÄ HAUTAPAIKKA..SUKUNNE TOIMITTI KIRKKOON RAUTAA, VIINIÄ SEKÄ SILKKIÄ HAUTAVAATTEISIIN..IHMISET HAUDATTIIN JUHLAPUVUISSA, KORUINEEN..MYOHEMISSÄ KORJAUKSISSA ITSENÄISYYTEMME AIKANA KIRKKOON TULI UUSI LÄMMITYS-JÄRJESTELMÄ SEKÄ SÄHKÖ-JA HÄLYTYS-JÄRJESTELMÄ, JOLLOIN RIKKOUTUNEISTA ARKUISTA OTETTIIN ESINEET JA SUURI OSA VAATTEISTA, ARKKUJEN IRRONEISTA SUKUKILVISTÄ TALTEEN, UUTEEN NS HAUTA-LÖYTÖ-VARASTOON ULLAKOLLE..MIKÄLI OLETTE NÄHNYT ELOKUVAN "TYTTÖ-KUNINGAS KRISTIINASTA"..ON PUVUSTUS TEHTY AIDOISTA MALLEISTA..MYYMÄNNE JA LAHJOITTAMANNE SILKKI JA SAMETTI LOISTAA SIELLÄ..TOKI SUVUSTANNE ON ENNENKIN ELOKUVIA TEHTY..JO 1950-LUVULLA "KATARIINA, KAUNIS LESKI"..KERTOMUS VUODELTA 1753 PROF.THORWÖSTIN TYTTÄRESTÄ.

KAIKEN LOISTON KESKELLÄ KUITENKIN TULI TUHOSI KAUPUNKIA! v 1656 PALOI 450 TALOA..1678 240 TALOA JA SUURIN KATASTROFI 1681, JOLLOIN PALOI 800 TALOA..SIINÄ TUHOUTUI KOTEJANNEKIN..MUTTA OLITTE PERUSTANUT RUUKKEJA FISKARSIIN , ANTSGOGIIN JA MUSTIOON..TOIMITITTE RAUTAA JA RAKENNUSTARVIKKEITA KIRKON JA

KAUPUNGIN KUNNOSTAMISEEN.

**FLEMINGIEN LAHJOITTAMA SAARNATUOLIKIN OLI TUHOUTUNUT..
1685 LAHJOITTI RUUKINPATRUUNA PETER THORWÖST 2000 TAALERIA
UUTEEN SAARNATUOLIIN, JOKA TEHTIIN TUKHOLMASSA..**

**SAARATUOLI OLI MUSTA, KAHDEN IHMISHAHMON NS KARIATYDIN
KANNATTAMA, TUOLIN VEISTOSKUVAT OLIVAT VALKOISET JA PÄÄLLÄ 2
ENKELIÄ..SAARNATUOLIN ALLA OLI PETER THORWÖSTIN JA ELIN
SÅGERIN KUVAT..PUINEN HAUTAPAASI ON EDELLEEN SAARNATUOLIN
JUURELLA..VIERESSÄ ON OLLUT MYÖS HENRIK FINNON HAUTAKIVI.
HÄNEN TYTTÄRENSÄ, ELISABETH FINNO OLI NAIMISSA
VALTIOPÄIVÄMIES HANS HANSSON PLAGMANIN KANSSA..JUURI HEIDÄN
TYTTÄRENPOIKANSA JOHAN PLAGMAN AATELOITIIN 1687 EHNROT..**

**THORWÖST LAHJOITTI VIELÄ 200 TAALERIA SAARNATUOLIN
PAIKOILLEEN ASETTAMISEEN..KIITOKSEKSI KIRKKO ANTOI
MYÖHEMMIN KAKSI HAUTAPAIKKAA TAWASTIN KAPPELIIN. TÄMÄ
SAARNATUOLI PALVELI KIRKKOA AINA TUHOISAAN SUURPALOON 1827
SAAKKA..JOIDENKIN TIETOJEN MUKAAN SE OLISI VIETY NS ISON VIHAN,
SUUREN POHJAN SODAN 1713-21 AIKANA TURRVAAN RUOTSIIN...SUKUNNE
SELVITTÄÄ SENKIN AIKANAAN!**

PYHÄN RUUMIIN I. TAWASTIN KAPPELI

**UUODEN 1870-RESTAUROINNISSA PALAUTETTIIN EVERSTI SAMUEL
COCKBURNIN HAUTAKIVI VANHALLE ..1621 PAIKALLEEN..KUITENKIN
EVERSTIN POIKAPUOLI, MAAHERRA OGILVIE, OLI VELKAANNUTTUAAN
ANTANUT PAIKAN NEUVOSMIES TOLPOLLE, JOKA PUOLESTAAN MYI
HAUDAN 1731 PROFESSORI THORWÖSTELLE.
THORWÖST SIIRSI HAUTAKIVEN PIISPA TAWASTIN HAUDAN PÄÄLLE JA
RAKENNUTTI HAUTAKAMMION JA HAUTAKIVILAATAN. UUODEN 1870
RESTAUROINNISSACOCKBURNIN HAUTAKIVI PALAUTETTIIN VANHALLE
PAIKALLE.
HAUTAKIVILAATTA ON NYT SIIS NOSTETTU SEINÄLLE..COCBURNIN
MUISTOLAATAN VIEREEN. SEN TEKSTI KERTOO AJAN
TAPAKULTTUURISTA OLLEN MYÖS AINOA KLASSISEN KIELITRADITION
EDUSTAJA KIRKOSSAMME...AKATEEMISTA, HIENOSTUNUTTA LATINAA...
SIITÄ KUNNIA SUVULLENNE!**

TORNIHALLI ..LÄNSIETEINEN

**TORNIHALLIN LATTIA KOROTETTIIN NYKYISELLE TASOLLE 1600-
LUVULLA, JOLLOIN SINNE VOITIIN MUURATA HAUTOJA.
ENSIMMÄISENÄ VAINAJANA PETTER THORWÖST ILMAN HAUTAMAKSUA
KOSKAPA SAMANNIMINEN RUUKINPATRUUNA PETTER THORWÖST OLI
JUURI ,1685 LAHJOITTANUT AIEMMIN MAINITSEMANI SAARNATUOLIN.**

**SAMAAN HAUTAAN HAUDATTIIN MYÖS 1695, HÄNEN POJANPOIKANSA
YHDESSÄ PROF.THAVONIUKSEN PIENEN POJAN KANSSA.
LÄHELLÄ OLEVAT SCULZIN JA RANCKENIN HAUDAT OVAT MYÖS
SUKUNNE HISTORIAA.**

**SUKUNNE HAUTAKULTTUURI KIRKOSSAMME ON RIKAS...TILIKIRJOISTA
LÖYTYY AINAKIN 70 TIETOA..MUTTA TUHOT, RYÖSTÖT JA TULIPALOT
OVAT HÄVITTÄNEET MYÖS TILITIEITOJA. 1600-LUVUN SUURVALTA-AIKA
KOKI VIELÄ HIRVEÄN KATASTROFIN 1696-97..SUURET
NÄLKÄVUODET,PIENI JÄÄKAUSI..HELMIKUUSSA KUKKI KUKAT JA
LAULOI LINNUT..MAALISKUUSSA JÄÄTYI KOKO POHJOLA..28%
VÄESTÖSTÄ KUOLI NÄLKÄÄ, TAUTEIHIN JA VILUUN..ELÄMÄ JATKUU..**

**KIITOKSET VIELÄ v, 1703, JOLLOIN FISKARSIN JA MUSTION
RUUKINPATRUUNA JOHAN THORWÖST LAHJOITTI UDELLA KIRKOLLA
KOLME KUORMALLISTA KUIVATTUA LEIPÄÄ JA HOPEATAALERIN ESI-
ISÄLLENI, KAPTEENI CARL CHRISTOFFER VON SCHÖNEMANILLE JA
HÄNEN KOMPPANIALLEEN..VARMASTI AUTTOI...MUTTA HEVOSET
KUOLIVAT RUTTOON JA ESI-ISÄNI , 15 VUOTIAAN VÄNRIKKI-POIKANSA
KANSSA JOUTUI 1710 VANGIKSI VENÄJÄLLE 12 VUODEKSI..MUTTA ELÄMÄ
JATKUU..KUTEN HUOMAAMME ..KIITOS ELÄMÄLLE JOKA KUOLI JA
KUOLEMALLE JOKA ELI..ILMAN SUVUN JA KULTTUURIN HISTORIAA
MEISTÄ TULEE LUONNONHISTORIAA!**

**AIJU VON SCHÖNEMAN
ABOA SANTA 18.06.2016**